

**ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการจัดทำประมาณการค่าใช้จ่ายล่วงหน้าระยะปานกลาง
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
พงษ์พันธ์ ศรีเวียงยา^{a*} และ ณฐนนท์ トラชู^b**

**Factors Affecting the Estimation of Medium Term Expenditure Framework of
Mahasarakham University**

Pongpan Sriwiengya^{a*} and Nathanon Trachoo^b

^aกลุ่มงานงบประมาณ กองแผนงาน สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

^bรองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและวิเทศสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

^aBudget Section, Planning Division, President's Office, Mahasarakham University, Khamriang Sub-District
Kantarawichai District, Maha Sarakham 44150

^bVice-president for planning and international relations, Mahasarakham University, Khamriang Sub-District
Kantarawichai District, Maha Sarakham 44150

* งานวิจัยเรื่องนี้ ได้รับทุนสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2553

*Corresponding Author. E-mail address: pongpansriwiengya33@hotmail.com (P. Sriwiengya)

บทคัดย่อ

การจัดทำประมาณการค่าใช้จ่ายล่วงหน้าเป็นขั้นตอนการวางแผนงบประมาณและเครื่องมือที่มีความสำคัญที่จะช่วยผลักดันให้หน่วยงานบรรลุภารกิจได้ตามวัตถุประสงค์ และกระบวนการดังกล่าวขึ้นอยู่กับความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานเป็นหลัก ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้ จึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อจัดทำประมาณการค่าใช้จ่ายล่วงหน้าระยะปานกลาง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณของหน่วยงาน ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ.2553 จำนวน 42 คน และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือสถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย T-test F-test ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อจัดทำประมาณการค่าใช้จ่ายล่วงหน้าระยะปานกลาง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม อยู่ในระดับมากที่สุดโดยรวมและรายด้าน โดยการประมาณการรายจ่าย มีผลต่อการจัดทำประมาณการค่าใช้จ่ายล่วงหน้าระยะปานกลางมากที่สุด รองลงมาคือ การกำหนดข้อมูลพื้นฐาน การประมาณการรายรับ และการนำไปใช้ประโยชน์ ตามลำดับ ผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อจัดทำประมาณการค่าใช้จ่ายล่วงหน้าระยะปานกลาง ด้านการประมาณการรายจ่ายและการนำไปใช้ประโยชน์แตกต่างกัน และผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อจัดทำประมาณการค่าใช้จ่ายล่วงหน้าระยะปานกลางด้านการประมาณการรายจ่ายอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 กล่าวโดยสรุปได้ว่าการประมาณการรายจ่ายที่รอบคอบ ครบคลุมในทุกภารกิจของหน่วยงาน มีผลต่อการจัดทำประมาณการค่าใช้จ่ายล่วงหน้าระยะปานกลางมากที่สุด

คำสำคัญ : ประมาณการค่าใช้จ่ายล่วงหน้าระยะปานกลาง ผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณ

Abstract

The estimation of expenditure framework is important tool for budget planning process, helping organizations to achieve the mission objectives. This process depends on the competency of budgeting staff. This research aimed to study and compare factors affecting the estimation of medium term expenditure framework of Mahasarakham University. Data were collected from 42 staff working on budgeting during 2010 fiscal year, and questionnaires were used as a tool. Statistical analysis was mean of T-test and F-test. The results showed that the tested factors were highly affected the estimation of medium term expenditure framework of Mahasarakham University, both overall and individual aspects. The estimation of expenditure greatly affected the estimation of medium term expenditure framework, followed by basic data setting, revenue estimation and utilization, respectively. Budgeting staff with different education backgrounds had different ($p<0.05$) opinions on factors affecting the estimation of

medium term expenditure framework (estimation expenditure and utilization) and budgeting staff with different experienced working backgrounds had different ($p < 0.05$) opinions on factors affecting the estimation of medium term expenditure framework (estimation expenditure). In summary, careful estimation of expenditure and thorough allocation covering all missions had the highest impact on the estimation of medium term expenditure framework.

Keywords: estimation of medium term expenditure framework, Budgeting staff

บทนำ

งบประมาณมีบทบาทต่อการบริหารงานขององค์กรทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นปัจจัยที่สำคัญในการดำเนินงานขององค์กรและเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะบ่งชี้ให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการบริหารงาน การวางแผน ตลอดจนการควบคุมและตัดสินใจของผู้บริหารในหน่วยงาน เป็นการจัดสรรทรัพยากรไว้ล่วงหน้าไม่ว่าจะเป็นเรื่องทุน บุคลากร และปัจจัยอื่นๆ โดยให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ แผนกลยุทธ์ของหน่วยงาน และสอดคล้องกับแนวนโยบายในการพัฒนาไปตามกระแสการเปลี่ยนแปลงแห่งยุคโลกาภิวัตน์ของรัฐบาลเป็นสำคัญ เพราะในการจัดทำแผนงานงบประมาณฝ่ายบริหารจะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ขององค์การว่าจะมุ่งไปทางใดองค์การจึงต้องจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนกิจการต่างๆ ให้ดำเนินตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งระบบงบประมาณจะเป็นแบบใดนั้นต้องขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ ของบทบาทหรือหน้าที่ของงบประมาณนั้นด้วย (เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม. 2543: 405) กระบวนการงบประมาณในทางปฏิบัติ เป็นกระบวนการที่มีความละเอียดอ่อนและมีแนวปฏิบัติที่ยากซับซ้อน มีการปรับปรุงรูปแบบและวิธีการจัดสรรงบประมาณอย่างต่อเนื่องจากเดิมการจัดทำงบประมาณเป็นการจัดทำงบประมาณแบบยัตติรายการเป็นสำคัญและมีการปรับเปลี่ยนเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน โดยการใช้จ่ายงบประมาณจะเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการทำแผนการดำเนินงานต่างๆ สอดคล้องสัมพันธ์กับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ ช่วยให้การพัฒนาประเทศเป็นไปตามเป้าหมาย เป็นการจัดทำงบประมาณแบบมุ่งเน้น ผลงานตามยุทธศาสตร์ ยึดผลผลิตผลลัพธ์เป็นสำคัญ (สำนักงบประมาณ. 2553: 23) หากผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการงบประมาณหน่วยงานของตนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วยแล้วก็จะทำให้หน่วยงานนั้นมีการบริหารงบประมาณที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพถูกต้องตามระเบียบข้อบังคับต่างๆ ทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว และบรรลุเป้าหมายตามแผนที่วางไว้ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นหนึ่งในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ บริหารงานภายใต้การกำกับดูแลของสภามหาวิทยาลัยและการบริหารงานเป็นไปตามพระราชบัญญัติของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม รวมไปถึงงบประมาณที่ได้มาจากงบประมาณแผ่นดินที่รัฐบาลได้จัดสรรให้ในแต่ละปีงบประมาณและงบประมาณเงินรายได้ที่ได้จากค่าธรรมเนียม ค่าหน่วยกิตและรายรับอื่นๆ ที่ได้จากการดำเนินกิจการต่างๆ ของมหาวิทยาลัยเอง นอกเหนือจากงบประมาณเพื่อใช้ในการบริหารจัดการแล้ว บุคลากรภายในหน่วยงานเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญ เนื่องจากเป็นผู้ผลักดันกิจกรรมต่างๆ ให้บรรลุได้ตามวัตถุประสงค์ เพื่อช่วยผลักดันกิจกรรมต่างๆ และภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย บุคลากรที่มีจำนวนมากดังกล่าว ทั้งที่เป็นข้าราชการ ลูกจ้างประจำ พนักงานมหาวิทยาลัย และพนักงานที่จ้างตามภารกิจ ล้วนเป็นกำลังสำคัญอย่างยิ่งของมหาวิทยาลัย อย่างไรก็ตาม การที่มหาวิทยาลัยมีบุคลากรจำนวนมากส่งผลให้ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุกปี และกระทบต่อการบริหารงานของมหาวิทยาลัย เนื่องจากสัดส่วนของงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยต้องบุคลากรลดลงทุกปี ขณะที่มหาวิทยาลัยยังต้องมีการพัฒนาในด้านต่างๆ อย่างต่อเนื่อง จึงมีความจำเป็นที่คณะ / หน่วยงาน จะต้องมีการทบทวนเป้าหมายผลการดำเนินงาน ผลผลิต กิจกรรมและประมาณการรายจ่ายล่วงหน้าตามนโยบายต่อเนื่องของมหาวิทยาลัย และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีของรัฐบาล ซึ่งมีผลให้ต้องดำเนินการต่อเนื่องในปีงบประมาณถัดไป รวมถึงนโยบายใหม่ประจำปี ทั้งนี้ เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลของคณะ/หน่วยงานและมหาวิทยาลัย ในการวางแผนงบประมาณและเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการกำหนดทางเลือกของการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายให้สอดคล้อง

กับลำดับความสำคัญของเป้าหมายการดำเนินงาน นโยบายและทิศทางการพัฒนาของมหาวิทยาลัย

อย่างไรก็ตาม กลไกสำคัญที่จะผลักดันให้กิจกรรมดังกล่าวบรรลุได้ตามวัตถุประสงค์ จำเป็นต้องอาศัยความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง การวางแผนค่าใช้จ่ายล่วงหน้า ที่ผิดพลาด ย่อมส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานในภาพรวมของมหาวิทยาลัยได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประมาณการค่าใช้จ่ายล่วงหน้าระยะปานกลางของหน่วยงานและมหาวิทยาลัย อันจะนำไปสู่แนวทางในการส่งเสริมและหากระบวนการแก้ไขได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการจัดทำประมาณการค่าใช้จ่ายล่วงหน้าระยะปานกลาง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการจัดทำประมาณการค่าใช้จ่ายล่วงหน้าระยะปานกลาง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ลักษณะของหน่วยงานและงบประมาณที่ได้รับจัดสรร

วิธีการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณของคณะ/หน่วยงาน ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ.2553 หน่วยงานละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 42 คน จำแนกเป็น หน่วยจัดการเรียนการสอน จำนวน 22 คน และหน่วยงานสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน จำนวน 20 คน

2. เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับ การศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน งบประมาณที่ได้รับจัดสรร ประเภทบุคลากร และประเภทหน่วยงาน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการจัดทำงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้าระยะปานกลาง ใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วย การกำหนดข้อมูลพื้นฐาน จำนวน 10 ข้อ การประมาณการรายรับ จำนวน 10 ข้อ การประมาณการรายจ่าย จำนวน 10 ข้อ และการนำไปใช้ประโยชน์ จำนวน 10 ข้อ รวม 40 ข้อ

ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามรายข้อ ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.3050 ถึง 0.8946 และตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.9712

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ t-test และ F-test (One-way ANOVA)

ผลการวิจัย

1. ผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณ ที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 73.8 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 64.3 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สังกัดหน่วยงานที่มีหน้าที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอน ร้อยละ 52.4 มีประสบการณ์ในการทำงาน 5 ปีหรือน้อยกว่า ร้อยละ 54.8 เป็นพนักงานมหาวิทยาลัยหรือพนักงานราชการ ร้อยละ 59.5 และได้รับจัดสรรงบประมาณ 10-50 ล้านบาท ร้อยละ 40.5

2. ผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการจัดทำประมาณการค่าใช้จ่ายล่วงหน้าระยะปานกลาง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม อยู่ในระดับมากทั้งโดยรวมและรายด้าน โดย

การประมาณการรายจ่าย มีผลต่อการจัดทำประมาณการค่าใช้จ่ายล่วงหน้าระยะปานกลางมากที่สุด รองลงมาคือ การกำหนดข้อมูลพื้นฐาน การประมาณการรายรับ และการนำไปใช้ประโยชน์ ตามลำดับ

3. ผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณ ที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดทำประมาณการค่าใช้จ่ายล่วงหน้าระยะปานกลาง ด้านการประมาณการรายจ่ายและการนำไปใช้ประโยชน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

4. ผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณ ที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดทำประมาณการค่าใช้จ่ายล่วงหน้าระยะปานกลางด้านการประมาณการรายจ่าย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

5. ผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณ ในหน่วยงานที่ได้รับจัดสรรงบประมาณและมีลักษณะของหน่วยงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดทำประมาณการค่าใช้จ่ายล่วงหน้าระยะปานกลาง ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการจัดทำประมาณการค่าใช้จ่ายล่วงหน้าระยะปานกลางของผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ปัจจัย	$\bar{X}$	S.D	ระดับความคิดเห็น
- การกำหนดปัจจัยพื้นฐาน	4.045	0.490	มาก
- การประมาณการรายรับ	4.012	0.478	มาก
- การประมาณการรายจ่าย	4.086	0.633	มาก
- การนำไปใช้ประโยชน์	4.000	0.642	มาก
โดยรวม	4.035	0.376	มาก

ตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อจัดทำประมาณการค่าใช้จ่ายล่วงหน้าระยะปานกลางของผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ปัจจัย	คุณลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม							
	ระดับการศึกษา		ประสบการณ์ทำงาน		ลักษณะหน่วยงาน		งบประมาณที่ได้รับจัดสรร	
	t	P-value	t	P-value	t	P-value	F	P-value
- การกำหนดปัจจัยพื้นฐาน	1.208	.234	-0.213	.832	-0.859	.397	0.099	.906
- การประมาณการรายรับ	1.127	.266	-0.047	.963	-0.736	.467	0.691	.507
- การประมาณการรายจ่าย	2.319	.026*	3.019	.004*	-1.427	.161	2.407	.103
- การนำไปใช้ประโยชน์	2.048	.047*	1.064	.294	-0.573	.570	1.584	.218

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

1. จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณมีความเห็นว่าปัจจัยด้านการประมาณการรายจ่าย มีผลต่อการจัดทำประมาณการรายจ่ายล่วงหน้าระยะปานกลาง มากที่สุด หมายความว่า การวางแผนรายจ่ายของหน่วยงานที่มีความรอบคอบ ครอบคลุมในทุกภารกิจแบบแสดงรายการและมีการจัดลำดับความสำคัญอย่างชัดเจน จะช่วยให้การประมาณการค่าใช้จ่ายล่วงหน้ามีความถูกต้องสมบูรณ์ เนื่องจากค่าใช้จ่ายนั้นเกิดขึ้นบนพื้นฐานความต้องการที่มีเป้าหมายเป็นตัวกำหนด อีกทั้งการจะกำหนดรายการงบประมาณ ยังต้องอ้างอิงอยู่บนระเบียบ กฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องด้วย จึงต้องดำเนินการด้วยความละเอียด

มากกว่าปัจจัยด้านอื่น ๆ ดังนั้น ฝ่ายบริหารของมหาวิทยาลัยจึงควรให้ความสำคัญกับการประมาณการค่าใช้จ่ายและลงรายละเอียดในระดับรายละเอียดร่วมด้วย เพื่อเป็นการตรวจสอบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นว่า จะสามารถตอบสนองและผลักดันให้ยุทธศาสตร์ของหน่วยงานบรรลุผลสำเร็จ ในรูปแบบของการพัฒนาศักยภาพของผู้ปฏิบัติงานร่วมกับการประเมินผลการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของนนทรรัตน์ บุญจรัส (2547) ที่พบว่า การให้ความรู้แก่ผู้ปฏิบัติงาน จะช่วยสร้างความรู้ความเข้าใจ และเพิ่มความมั่นใจในการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบคอบและครอบคลุมในทุกประเด็นที่สำคัญ ทั้งการประมาณการรายรับ การกำหนดรายจ่าย และช่วยให้การจัดทำกรอบงบประมาณรายจ่ายระยะปานกลางของหน่วยงานประสบความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การที่ผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณ ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นว่าปัจจัยด้านการประมาณการรายจ่ายและการนำไปใช้ประโยชน์ มีผลต่อการจัดทำประมาณการค่าใช้จ่ายล่วงหน้าระยะปานกลางแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากการศึกษาส่งผลต่อกระบวนการและแนวคิดพื้นฐานของแต่ละบุคคล การที่จะเลือกยึดถือในแต่ละหลักปฏิบัติย่อมส่งผลต่อการปฏิบัติงาน ทั้งในส่วนของกรจัดทำประมาณการรายจ่ายและการนำไปใช้ประโยชน์ โดยอาจเห็นว่าการกำหนดข้อมูลพื้นฐานนั้นเป็นหน้าที่หลักของฝ่ายบริหารหน่วยงาน หรือผู้ที่มีวุฒิภาวะมากกว่าที่จะกำหนดและวางแผน จึงให้ความสำคัญกับการประมาณการค่าใช้จ่ายซึ่งเป็นส่วนที่ให้อยู่ละเอียดมากกว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของนนท์ นุตรรัตน์ (2548) ที่ระบุว่าข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน จะมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของณรงค์ จันทรา (2549) ที่ระบุว่าบุคลากรสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาในจังหวัดอุดรธานี ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีประสิทธิภาพในการทำงานโดยรวมแตกต่างกัน

3. การที่ผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณ ที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นว่าปัจจัยด้านการประมาณการรายจ่าย มีผลต่อการจัดทำประมาณการค่าใช้จ่ายล่วงหน้าระยะปานกลางแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจมีสาเหตุมาจากประสบการณ์เป็นองค์ประกอบของความสามารถในการปฏิบัติงานและประสบการณ์นั้นเกิดจากสิ่งที่พบเห็นที่แตกต่างกัน ทั้งทางด้านทัศนคติ อารมณ์ และพฤติกรรม ซึ่งส่งผลต่อพื้นฐานการรับรู้และความเชื่อของบุคคลนั้น ที่จะใช้เกณฑ์ในการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ และผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ย่อมได้เปรียบในด้านความชำนาญ สอดคล้องกับงานวิจัยของไพพรรณ วัชรชุม (2552) ที่ระบุว่าเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภาษีที่มีอายุและประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีความสามารถในการปฏิบัติงานโดยรวมแตกต่างกัน

ดังนั้นการส่งเสริมหรือสนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณได้รับการฝึกอบรมหรือศึกษาต่อทั้งในหลักสูตรระยะสั้นหรือระยะยาวจะเป็นการเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติได้อีกทางหนึ่ง อย่างไรก็ตาม การที่ผลการศึกษาและเปรียบเทียบที่สอดคล้องตรงกันว่า การประมาณการรายจ่าย มีผลต่อการจัดทำประมาณการค่าใช้จ่ายล่วงหน้าระยะปานกลาง ส่วนหนึ่งอาจจะมีสาเหตุมาจากในหนึ่งวงจรของกระบวนการงบประมาณ ผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณ จะคลุกคลีอยู่กับขั้นตอนการจัดทำรายจ่ายมากที่สุด นับตั้งแต่การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี การบริหารงบประมาณระหว่างปี ซึ่งต้องมีการเบิกจ่าย ตลอดจนการโอนเปลี่ยนแปลงรายการงบประมาณอยู่ตลอดเวลา ซึ่งแตกต่างจากการกำหนดข้อมูลพื้นฐานตลอดจนการประมาณการรายรับ จะกระทำกันครั้งเดียวในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ ดังนั้น ความคุ้นเคยจึงอยู่ที่ขั้นตอนการจัดทำประมาณการรายจ่ายมากกว่า ดังนั้น ฝ่ายบริหารของมหาวิทยาลัย จึงควรให้ความสำคัญกับกิจกรรมกระตุ้นพนักงานในทุกระดับร่วมด้วยและเป็นไปอย่างต่อเนื่อง เน้นการมีส่วนร่วมในการวางแผนจากทุกส่วนงานในองค์การ ให้มีความผูกพันในองค์การและมีความกระตือรือร้นในการที่จะพัฒนาศักยภาพของตนเอง ไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ของงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. การจัดทำประมาณการค่าใช้จ่ายล่วงหน้า เป็นกระบวนการของการวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ผู้จัดทำจึงมีความจำเป็นต้องรอบรู้ในข้อมูลสารสนเทศของหน่วยงานในทุกด้าน เพื่อให้สามารถประมาณการได้ครอบคลุมในทุกภารกิจ จึงควรมีการจัดอบรมเพื่อแนะนำเทคนิควิธีการในการกำหนดรายจ่าย เพื่อให้ได้มาซึ่งผลงานที่มีคุณภาพ
2. ควรมีการวิจัยเชิงปฏิบัติการในระดับกลุ่มย่อยเพิ่มเติม เพื่อให้เกิดการฝึกปฏิบัติจริงควบคู่ไปกับการฝึกอบรมในกิจกรรมการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงาน
3. เนื่องจากระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานที่ต่างกันมีผลต่อการประมาณการค่าใช้จ่าย ดังนั้นควรมีการศึกษารูปแบบความสัมพันธ์ของระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานที่ส่งผลต่อการจัดทำประมาณการค่าใช้จ่ายล่วงหน้าระยะปานกลางเพิ่มเติม เพื่อให้ทราบถึงแนวโน้มในการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรที่เหมาะสมและสอดคล้องกับการพัฒนางานต่อไป
4. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในลักษณะเดียวกันกับมหาวิทยาลัยอื่น เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดทำประมาณการค่าใช้จ่ายล่วงหน้าระยะปานกลาง เนื่องจากในแต่ละสถาบันอาจมีกระบวนการหรือขั้นตอนในรายละเอียดที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนามหาวิทยาลัยต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่สนับสนุนทุนอุดหนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาสถาบันและพัฒนาบุคลากร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2553 มา ณ โอกาสนี้ ขอกราบขอบพระคุณ นายนิวัฒน์ พัฒนบูลย์ ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่ อาจารย์ ดร.วิทยา จันทศิริ ผู้อำนวยการสำนักศึกษาทั่วไป และนางฉวีวรรณ อรรถะเศรษฐ์ นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการ 8 ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอขอบคุณผู้ที่เกี่ยวข้องที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นที่กำลังที่ในการทำงานวิจัยฉบับนี้ด้วยดีเสมอมา

เอกสารอ้างอิง

- เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม. (2543). การคลังว่าด้วยการจัดสรรและการกระจาย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ณรงค์ จันทรา. (2549). ผลกระทบของประสิทธิภาพการบริหารการเปลี่ยนแปลงที่มีต่อประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากร สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาในจังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ บธ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นงนุช นุตรัตน์. (2548). ความต้องการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการเพื่อรัฐแนวใหม่ ศึกษากรณีข้าราชการในสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง. วิทยานิพนธ์ รป.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นันทรัตน์ บุญจรัส. (2547). การพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการจัดทำกรอบงบประมาณรายจ่ายระยะปานกลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ไพประพันธ์ วัชรม. (2552). ผลกระทบของความสามารถในการปฏิบัติงานที่มีต่อประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภาษีของกรมสรรพากร ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. การศึกษาค้นคว้าอิสระ บข.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานประมาณ. (2553). การเตรียมการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2554. เอกสารประกอบการสัมมนา, 11 มกราคม 2553. สโมสรทหารบก กรุงเทพฯ: สำนักงานประมาณ.23.